

2. Квасній Л. Г. Сучасні форми фінансування закладів охорони здоров'я в Україні в контексті медичної реформи. Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія : Економіка і менеджмент. 2019. Вип. 4. С. 144-148.

Таїсія ПАЮК

здобувач освітньо-професійної програми

“Менеджмент”, ЗУНУ

Науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри менеджменту,

публічного управління та персоналу ЗУНУ

Ірина СМАЧИЛО

КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В ОРГАНІЗАЦІЇ

В сучасних умовах будь-яку діяльність організації супроводжують ризики, які трактують у таких аспектах як: небезпека або загроза, можливість, невизначеність. Відповідно ризики можуть виникати з різних джерел і мати непередбачені наслідки для організації, їх фінансової стабільності, репутації та здатності досягати стратегічних цілей.

Ризики можуть бути визначені як кількісні або якісні, матеріальні або нематеріальні, залежно від того, як вони впливають на організацію. Відповідно виділяють кілька видів ризиків організацій: операційні ризики, що пов'язані з внутрішніми процесами організації, її людськими ресурсами, технологіями, обладнанням та інформаційними системами. Вони можуть виникати через помилки в роботі, порушення безпеки, технічні збої або неефективне управління внутрішніми ресурсами; фінансові ризики мають значний вплив на прибутковість та фінансову стабільність організації та охоплюють зміни у її фінансових показниках, таких як відсоткові ставки, доступ до капіталу, вплив інфляції тощо; репутаційні ризики організації пов'язані з негативним впливом на її імідж, що може виникати через негативні відгуки клієнтів, відповідного типу публікації в ЗМІ чи соціальних

мережах, скандали; стратегічні ризики пов'язані з рішеннями, які впливають на довгострокову стратегію розвитку організації. Наприклад, невдале стратегічне планування або неправильні інвестиційні рішення можуть спричинити серйозні втрати для організації; правові ризики пов'язані з дотриманням законодавства, при якому невиконання правових норм може призвести до штрафів, судових розглядів чи інших санкцій для організації; екологічні ризики пов'язані з впливом організації на довкілля. Вони охоплюють питання стійкості, екологічної відповідальності та дотримання екологічних стандартів виробництва.

Ключовим елементом ефективного функціонування організації в умовах сучасного бізнес-середовища, коли світ постійно стикається з новими викликами, такими як війни, глобалізація, технологічні інновації та економічні кризи є управління ризиками. Якщо ризик розглядати як небезпеку чи загрозу, тоді управління ризиками буде полягати у пошуку способів мінімізації ймовірності настання ризикових подій або спричинених ними наслідків. Визначення ризику як можливості означає, що при управлінні ризиками йдеться не про мінімізацію ризиків, а про їхню оптимізацію. Ризик як невизначеність має на увазі неоднозначність результату ризикової події, а управління ризиками спрямоване на мінімізацію величини коливання між очікуваними наслідками та дійсними результатами.

Управління ризиками є системою, що включає виявлення, аналіз ризиків та управління ними. Система управління ризиками в організації – це комплексний процес, який охоплює ідентифікацію, оцінку, моніторинг і реагування на ризики, з метою мінімізації їх впливу на організацію. Вона включає методи, процедури, інструменти, які використовують для визначення можливих загроз, оцінки їх ймовірності та наслідків, а також розробки стратегій для їхнього недопущення або зниження їх негативного впливу [1]. Система управління ризиками є інтегрованою частиною загальної стратегії організації та повинна

функціонувати безперервно, адже ризики можуть змінюватися залежно від зовнішніх і внутрішніх факторів. Основна мета такої системи – забезпечити стабільність і надійність діяльності організації, захистити її активність, репутацію, фінансові результати та забезпечити досягнення стратегічних цілей. Економічно доцільна система управління ризиками організації включає етапи, кожен з яких має свої особливості та значення. Ці етапи включають ідентифікацію ризиків, їх оцінку, планування та реагування, а також моніторинг і контроль [2, с. 93].

Ідентифікація ризиків – це перший і ключовий етап управління ризиками, що полягає у виявленні наявних загроз, які можуть вплинути на бізнес. Процес ідентифікації ризиків починається з аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища організації. Зовнішні ризики можуть включати економічні фактори, зміни в законодавстві, політичну нестабільність, технологічні нововведення або зміни на ринку. Внутрішні ризики можуть включати зміни в організаційній структурі, ресурсах, управлінських процесах або кадровому складі. Для ідентифікації ризиків можна використовувати різні інструменти та методи, зокрема анкетування працівників, аналіз змін ринку, SWOT-аналіз тощо. Після того, як ідентифіковані всі можливості ризиків, наступним етапом є оцінка ризиків, що включає визначення ймовірності виникнення кожного ризику та його впливу на бізнес. Важливо додатково виставити пріоритети, щоб розуміти, які ризики є найбільш серйозними та вимагають негайного реагування, а які можуть бути менш значущими для організації.

Після того, як ризики були ідентифіковані та оцінені, настає етап планування та реагування на ризики. На цьому етапі розробляються стратегії та конкретні заходи для управління кожним ідентифікованим ризиком відповідно до його рівня пріоритетності.

Останнім етапом управління ризиками є моніторинг та контроль, який забезпечує постійне відстеження змін у зовнішньому та внутрішньому середовищі, адже зовнішні фактори,

такі як ринкові коливання, зміни в законодавстві або економічні кризи, можуть вплинути на профіль організації. Так само внутрішні зміни, такі як зміна керівництва, зростання масштабів діяльності або впровадження нових технологій також можуть викликати появу нових ризиків або змінити природу існуючих. Крім того процес моніторингу забезпечує регулярне оцінювання ефективності заходів, які були вжиті для управління ризиками, адже організація повинна перевіряти, чи є вибрані стратегії ефективними і в разі необхідності вносити зміни до них.

Наукова література пропонує різноманітні підходи до класифікації методів управління ризиками та способів їх мінімізації, виділяючи: попередження (уникнення ризику), усунення, локалізація, зниження, створення систем резервів, страхування, пошук гарантій безпеки, розподіл відповідальності між контрагентами та передача ризику. Сьогодні перевага надається методам уникнення, усунення та передачі ризиків. Ці підходи зменшують ймовірність реалізації небезпечних ситуацій, забезпечують фінансовий захист і передають частину ризиків стороннім контрагентам. Успішне управління ризиками забезпечує систематичний підхід та постійне вдосконалення методів, що використовують для зменшення негативного впливу ризиків на організацію [2, с. 94].

Один з ключових аспектів успішного управління ризиками полягає у створенні корпоративної культури, де працівники на всіх рівнях організації повинні мати усвідомлення ризиків, які можуть виникнути, та розуміти, як їм запобігти або мінімізувати їх вплив. Тому розробка програм навчання для працівників є необхідною умовою для формування культури управління ризиками. Навчання має охоплювати не тільки теоретичні аспекти, але й практичні підходи до ідентифікації та реагування на ризики, що дозволить ефективно вживати заходів для мінімізації виникнення ризиків для організацій.

Правильно побудована системи управління ризиками не лише забезпечує стійкість організації до зовнішніх і внутрішніх викликів,

а й зміцнює довіру клієнтів і партнерів, забезпечуючи фінансову стабільність та репутацію. В умовах постійно змінюваного середовища успішні організації повинні зосередитися на вдосконаленні методів управління ризиками, що надасть їм можливість бути успішними в сучасному бізнес-середовищі.

Список використаних джерел

1. Бутенко В., Байдацький М. Теоретичні основи формування системи управління ризиками на підприємстві. *Економіка та суспільство*. 2023. № 50. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-35>.
2. Погончук А., Тюріна Н. Теоретичні засади управління ризиками в діяльності підприємства за умов невизначеності. *Міжнародний науковий журнал «Грааль науки»*. 2023. № 30. С. 89-95.

Вадим ПЕТЛОВИЙ

Здобувач освітньо-професійної програми
«Публічне управління та адміністрування», ЗУНУ
Науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу ЗУНУ
Едіта ГРАБАР

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ОРГАНАМИ ВЛАДИ

Ефективність управління органами влади – це багатовимірне поняття, яке поєднує в собі здатність досягати визначених результатів із раціональним використанням наявних ресурсів. У контексті державного управління ефективність охоплює не лише економічні аспекти, а й соціальні, організаційні та політичні виміри. Вона є показником здатності органів влади забезпечувати якісні послуги, відповідати очікуванням громадян і адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі.

У державному управлінні поняття ефективності поєднує кілька складових: